

8. Unutrašnje prilike

Vidjeli smo već u političkom dijelu ove radnje, kako nam povijest Korčule biva jasnija i poznatija istom od XIII. stoljeća. U tom stoljeću je nastao i statut korčulanski. Arhivalno blago Korčule počinje tek od XIV. stoljeća, a arhivske knjige dubrovačkog arhiva, koje su također vrlo važne i za povijest Korčule, počinju već od kraja XIII. stoljeća. U tretiranju ovih unutrašnjih prilika ja ću se osvrnuti onako, kako izvori dopuštaju, dakle ponešto na XIII. vijek, ali ipak uglavnom na XIV. i XV. stoljeće do 1420. Slika dakle unutrašnjeg života Korčule, kakvu ovdje podajem, odnosi se uglavnom na ta dva stoljeća (za petnaesto dakako do 1420.). Ukoliko ću iznijeti prilike i prije tih stoljeća, to će se iz samog raspravljanja moći vidjeti, jer ću to naročito isticati, a radi boljeg pregleda morat ću se osvrnuti i na prilike poslije godine 1420. Koliko je god ta godina važna kao ugaoni kamen u političkoj povijesti Korčule i u razvitku njenih unutrašnjih prilika, ipak je ne smijemo smatrati nekom strogom matematičkom granicom.¹

A. Statut²

Najstariji rukopis korčulanskog statuta nalazi se u Veneciji, a napisan je na pergameni, te po pismu sudeći potječe iz početka XIV. stoljeća. Počinje ovim naslovom:

¹ Kako se iz gore navedenih riječi vidi, najvažniji izvor za proučavanje korčulanskih unutrašnjih prilika jest korčulanski statut sa zbirkom reformacija, korčulanske arhivske knjige i isprave pa arhivske knjige dubrovačkog arhiva. Iz tehničkih uzroka nemoguće mi je uvijek u bilješkama citirati sve te korčulanske i dubrovačke izvore. Ja ću ih citirati jedino tamo, gdje nađem to za osobito potrebno, a dakako označit ću u notama ostale izvore i historijsku literaturu, kojom sam se služio.

² Stariju redakciju korčulanskog statuta, koja se čuva u mletačkom arhivu, izdao je najprije Hormayr u svojem djelu *Geschichte Tirols I.* Novija redakcija skupa sa zbirkom reformacija štampana je u Veneciji g. 1643. Ljubić je u mletačkom arhivu prepisao stariju redakciju. Hanel je u izdanju Jug. akademije izdao stariju i noviju redakciju pa zbirku reformacija pod naslovom *Statuta et leges civitatis et insulae Curzulae* kao prvi svezak kolekcije *Monumenta*